

**COMUNICAT DE LA COMISSIÓ D'ESTRANGERIA DE L'ICAB SOBRE L'AVANTPROJECTE DEL
REIAL DECRET PEL QUE S'APROVA EL REGLAMENT DE FUNCIONAMENT I RÈGIM INTERIOR
DELS CENTRES D'ESTADA CONTROLADA D'ESTRANGERS.**

L'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB) ha tingut l'oportunitat de revisar l'avantprojecte del Reial Decret pel que s'aprova el Reglament de Funcionament i Règim Interior dels Centres d'Estada Controlada d'Estrangers.

El text examinat fa una regulació deficitària del funcionament dels centres d'internament d'estrangers (CIEs), reforçant un model de gestió absolutament policial i fixant uns estàndards inferiors als previstos per la normativa penitenciària pels centres penitenciaris. Però el caràcter "no penitenciari" dels CIES (el Tribunal Constitucional en la seva sentència 115/1987 considera que tal caràcter és una garantia addicional concedida per l'ordenament jurídic aquests centres), no empara reglar unes condicions d'estada menys favorables que les que tenen els interns dels centres penitenciaris. Màxim quan, presumptament, la majoria dels estrangers que es troben internats en un CIE ho estan per una infracció administrativa i no per la comissió de cap delictes, i només tenen privada la seva llibertat ambulatoria.

Destaca la resolució del legislador reglamentari d'atribuir al Director del Centre la competència decisòria per a determinar o fixar aspectes convivencials tant importants com són: els horaris, l'elaboració del reglament de règim intern, l'establiment dels dies i la forma en que es poden rebre visites de familiars, i autoritzar perquè els interns puguin comunicar-se amb el seu advocat fora de l'horari general del centre; aquesta darrera competència condiona el dret previst en l'article 62 bis 1. f) de la Llei d'Estrangeria de comunicació de l'estranger intern amb el seu advocat, que el reconeix inclús fora de l'horari general del centre, amb l'únic límit que vingui justificada per la urgència del cas. El dret a la informació i a la defensa jurídica exigeix la reserva d'una línia telefònica que permeti a les persones internades rebre les trucades telefòniques efectuades pels seus lletrats i facilitar-los la remissió per fax o internet de la documentació que obri en el seu poder i sigui útil per a la seva defensa.

Cal advertir que l'anterior delegació pot generar en els estrangers internats en els CIES una inseguretat jurídica en el moment d'exercir els seus drets.

També és insuficient la regulació del dret a la salut dels estrangers internats als CIES perquè l'avantprojecte confia la responsabilitat del servei sanitari del centre a un llicenciat en medicina, previsió que deixa la porta oberta perquè una persona sense la condició de metge exercent s'encarregui de l'atenció sanitària, mèdica i farmacèutica dels estrangers internats. Mentre que el reglament penitenciari estableix expressament que "l'assistència sanitària tindrà caràcter integral" i que "a tots els presos sense excepció se'ls garantirà una atenció mèdica - sanitària equivalent a la dispensada al conjunt de la població". Paral·lelament, resulta sorprenent que el reglament no faci una previsió de les visites mínimes a les que ha de tenir dret l'intern ni a la possibilitat de rebre visites sense una separació física, com sí ho fa el reglament penitenciari.

La redacció de l'avantprojecte del Reial Decret pel que s'aprova el Reglament de Funcionament i Règim Interior dels Centres d'Estada Controlada d'Estrangers constitueix una oportunitat per a frenar l'internament de persones inxepulsables, que el legislador reglamentari ha desaprofitat. Alguns estudis destaquen l'alt percentatge de persones que, tot i ésser internades en un CIE no acaben mai de ser expulsades, ja sigui per manca de convenis d'extradició o per qualsevol altra causa legal o de fet. Pràctica que resulta inacceptable ja que l'internament no és una sanció sinó una mesura cautelar excepcional, destinada a assegurar l'expulsió de l'estranger; raó per la qual en el moment en que es determini que un estranger no pot ésser expulsat, no hauria d'entrar en el CIE. Per tant, considerem que el Reglament hauria de supeditar l'internament a la valoració de "l'expulsabilitat" de l'estranger i a la necessitat d'informar sobre els intents anteriors d'expulsió al jutge competent per decidir sobre el seu internament.

Finalment, el nom "centres d'estada controlada d'estrangers" que l'avantprojecte utilitza per referir-se als centres d'internament d'estrangers no és més que un eufemisme per a suavitzar la càrrega negativa que comporta l'actual denominació. Però que només contribueix a crear una confusió normativa que entra en contradicció amb la pròpia llei d'estrangeria i, fins i tot, amb el vigent codi penal.

L'avantprojecte es centra més en el desenvolupament de mesures de seguretat i control policial en els CIEs que d'assegurar l'efectivitat dels drets de les persones internades. Per això, considerem necessari la creació de Serveis d'Orientació Jurídica ja que, entre les seves atribucions, estaria la funció de detectar situacions creditors de protecció internacional o víctimes de tracta d'éssers humans.

Per tot això, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona considera desitjable que s'acordés un període d'informació pública que permeti fer les al·legacions que es consideren oportunes.